Manifest

Betreft: **Manifest Gelders Landschap begrazen in plaats van beglazen!**

Beste heer, mevrouw,

De gezamenlijke ondertekenaars van dit manifest zijn zeer betrokken bij het unieke Gelderse Landschap. We maken ons zorgen over de onnodige en ongewenste ontwikkeling van zonnevelden. Ze tasten het landschap, de bodem en de landbouwstructuur aan. We zien deze ontwikkeling als volkomen haaks op de brede regionale samenwerking op duurzaam bodembeheer en verduurzaming van de landbouw en groene ruimte. We pleiten voor een betere integrale ruimtelijke afweging en actief beleid gericht op het verwerkelijken van de zonneladder.

Het landschap heeft ook zonder zonnevelden al te maken met veel ruimtedruk:

- Behoefte aan wonen en bedrijventerreinen
- Uitbreiding infrastructuur
- Natuurontwikkeling en landschapsherstel
- Transitie naar extensievere, meer natuurinclusieve kringlooplandbouw
- Meer grondgebondenheid en veevoer (eiwit) van eigen bodem.
- Stikstofproblematiek
- CO_2 maatregelen in natuur en koolstofvastlegging
- Aanpassingen rond klimaatadaptatie

Binnen de RES wordt te veel via een single issue benadering gewerkt en ligt de prioriteit meer op snelheid in besluitvorming dan op het maken van de juiste keuzes. Die haast levert frictie op en draagt niet bij aan het realiseren van emissiebeperkingen binnen de gestelde tijdkaders. Economie, efficiëntie en subsidies, ofwel geld, zijn nu leidend in het proces. En dat zijn exact dezelfde krachten die de afgelopen decennia de problemen hebben veroorzaakt waar de landbouw nu mee worstelt. We hebben de les blijkbaar niet geleerd. We pleiten voor een veel zorgvuldiger integrale afweging waarbij de integrale kwaliteit van het landelijke gebied het oogmerk is. Dus: én natuur, én landschap, én landbouw, én recreatie, én economie én duurzame energie, zorgvuldig in balans. Dat de samenleving die zorgvuldige kwaliteitsafweging vraagt blijkt uit de toenemende weerstand tegen zonnevelden en windturbines.

Het wordt steeds duidelijker dat de noodzakelijke opwek uit zon te realiseren is uit de potentie van zon op dak en no-regretlocaties. Veel beperkingen zijn opgeheven of worden dat binnenkort. Resterende problemen (bijv. netcapaciteit) kunnen met actieve inzet opgelost worden. Het is niet de goedkoopste oplossing, maar binnen het palet aan opties wel de enige waar nagenoeg unaniem draagvlak voor is. En, met oog op een integrale afweging, kwalitatief de beste optie. Mag deze kwaliteit geld kosten, dat is de kernvraag!

Van de zonneladder, zoals die breed gedragen en beleden wordt, komt in de praktijk weinig terecht. De (onjuiste) aanname dat de doelstellingen zonder de inzet van zon op landbouwgrond niet kunnen worden gehaald, leidt ertoe dat de optie op landbouwgrond in te veel RESsen en Gemeentelijke kaders open blijft staan. De door subsidie kunstmatig gecreëerde enorme verdienpotentie leidt tot een ware run van investeerders op het verkrijgen van vergunningen voor zonnevelden. Terwijl de inspraakprocedures nog lopen is inmiddels ongeveer de halve opgave voor zonne-energie in de Achterhoek al vergund! Deze grootschalige zonnevelden resulteren bovendien in grootschalige subsidie-export en staan haaks op doelstellingen rond lokaal eigenaarschap en betrokkenheid.

Initiatieven op de bovenste treden van de zonneladder zijn vaak wel economisch uitvoerbaar maar hebben niet de enorme financiële aantrekkingskracht van zonnevelden. Dat vraagt een andere benadering van de markt door de overheid. In plaats van tenders voor de hoogste bieder moet de markt geprikkeld worden om met creatieve voorstellen te komen. In plaats van buitenlandse investeerders moet de focus daarbij vooral liggen op lokaal en regionaal eigenaarschap van boeren, burgers, energie-coöperaties etc..

ONZE OPROEP: staak het vergunnen van zonnevelden op landbouwgrond! Zet alle middelen in om maximaal zon op dak en restgronden te realiseren.
Vanuit de landbouw staan wij klaar om maximaal bij te dragen aan het realiseren van de energietransitie middels zon op dak en op het erf!

Maar de landbouw heeft méér te bieden in de aanpak van het klimaatvraagstuk:

1. **Reductie emissie broeikasgassen**
- Achterhoek koploper in kringlooplandbouw (reductie CO2, methaan en lachgas)
- Ketensturing (Foqus Planet ; On the way to planet proof)

2. **CO2-opslag**
- In de bodem: verhogen organische stofgehalte
- In opgaande beplanting: singels, houtwallen, bosjes en lanen

3. **Duurzame energieproductie (naast zon op dak)**
- Biogas: grote projecten op stapel. Draagvlak in de sector.
- Wind: 1) kansen voor groepen ondernemers voor collectieve ontwikkeling windparken op de landschappelijk meest geschikte locaties. 2) kleinschalige erfmolens tot 35 m ashoogte, die kennen geen draagvlak problemen.

Ons aanbod

Wij ontwikkelen binnen zes maanden een integraal plan voor:
- Maximaal zon op dak en zon op boerenerf
- Een plan van aanpak voor maximale reductie emissie broeikasgassen uit de agro sector
- Een plan van aanpak voor maximale CO2-opslag in de agrosector

Onze voorwaarden

- Moratorium door gemeenten op vergunnen zonneparken. Prioriteit overheden en budget (bijv tbv realisatie netcapaciteit) voor zon op dak en no-regret locaties op boerenerf. Verklaar de zonneladder leidend.
- Stel budget beschikbaar voor planvorming
- Reserveer subsidies en netcapaciteit voor realisatie zon op dak

Ondertekend door:

GAJK, Gelders Agrarisch Jongeren Kontact
VALA Vereniging Agrarisch Landschap Achterhoek
VKA Vruchtbare Kringloop Achterhoek
LTO Afdelingen Achterhoek

Achter de boer en tuinder. Voor ons allemaal.